

Minnesanteckningar från Bokstartsdag 1/6 2016, Östersund

Deltagare: Britt-Inger Rörborn, Ewa Sifvertsson, Margareta Nylin- Berglin, Carola Svedlund, Loulou Westlund, Marie-Louise Bjännadal, Bodil Boije, Anna Lundström, Erik Larsson, Patrik Byström, Katharina Graf, Cissi Borgsten, Alida Johansson, Eva Lund, Ewa Jacobsson, Hanna Eskelin, Maria Engholm Olsson, Anna Åsell, Pia Junvald, Åsa Andersson, Catarina Lundström, Annika Eliasson-Faxén

Möte med Gertrud Widerberg, projektledare Bokstart Göteborg

I Göteborg plockar de regelbundet nya 6-månaders barn för hembesök och jobbar därför hela tiden med alla tre åldersgrupperna parallellt: 6-månaders, 1-års och 18-månadersbarn.

Gertrud berättade om 6-månadersbesöken som de genomfört och den planering som skett i förväg.

- De får listor från kommunen och Gertrud plockar ut aktuella adresser för de barn/familjer som ska besökas. Listorna läggs på ett usb och finns aldrig lagrade på datorn.
- Ett tips är att göra sin besöksplanering i god tid.
- Ett annat tips är att inte göra besök med barn som ännu inte fyllt 6 månader, det funkar inte så bra, däremot gör det inget om de är lite äldre än 6 månader.
- Inför besöket skickar de ut ett vykort (som läggs i ett kuvert) med inbjudan och förslag på tid för besök ca två veckor innan besöket. De skickar också med visitkort på den/de som ska komma ut på besök. Hör de inget så gör de besöket.
- Ett tips till oss, som i de flesta fall kommer att ta en telefonkontakt innan besöket, är att fråga om det finns syskon hemma. Det kan vara bra att veta, då kan vi också passa på att ta med en bokgåva till syskonet (använd t.ex förlagsböckerna eller KUR-böckerna)
- Fråga också om det talas något annat språk än svenska i hemmet. Då kan vi också förbereda oss med material på andra språk.
- Om familjen inte vill ha besök kan vi erbjuda en möjlighet att komma till biblioteket och hämta ut sin Bokstartspåse med böcker och infomateriel.
- De har en egen kontakt på socialkontoret i sin kommun. Telefonnummer till den kontaktpersonen finns alltid med när de gör hembesök.
- När de ger sig ut på hembesök lämnar de alltid ett meddelande till sina kollegor på biblioteket. En säkerhetsåtgärd.
- Ett tips från Gertrud är att "avprivatisera" sig en aning, lämna ev. politiska knappor, kassar med annat budskap än Bokstart osv hemma.
- Besöket brukar börja med en relativt formell inledning: Hej, vi kommer från biblioteket. Vi jobbar med projektet Bokstart och ni är en av de utvalda familjerna som får möjlighet att delta, osv.
- Viktigt är att ganska snart ta en direktkontakt med barnet – vända sig till barnet och prata direkt till barnet. Visa genom att göra. En vanlig replik kan vara: "Barn förstår mycket mer än vi tror." Man kan också försöka "vänta in" ett "svar" från barnet och kommentera detta.
- Boken ges alltid till barnet (om det är vaket). Nästan, nästan alltid tar då barnet boken och tar det i sin mun. Det ska vara så! Här brukar de alltid kommentera att barn i den åldern läser på det viset. Det är helt OK att tugga på böckerna, de behöver inte ersätta böcker som blir söndertuggade!
- Vanliga repliker vid besöken är t.ex.: Tala ditt hjärtas språk (dvs använd ditt modersmål så mycket som möjligt när du pratar med barnet) Sjung och ramsa gärna med barnet! Sätt ord

på det du gör när du pratar med barnet (även om det kan kännas fånigt). Läs gärna högt för barnet!

- Om TV:n är på kan de t.ex. fråga om det är OK att sänka volymen, då brukar de flesta stänga av den helt. Böcker har svårt att konkurrera med TV och rörlig bild, därför kan de ibland tipsa om att familjen stänger av TV:n lite då och då.
- Om de får frågan – varför ska man läsa för 6-månadersbarn? Barn i den åldern ser inte så bra, de uppfattar färger och kontraster, men läsningen har många olika funktioner. Genom att läsa bok skapar ni en fin stund tillsammans med närhet och kontakt. Där grundläggs en positiv syn på böcker. Allteftersom barnet växer kommer boken att ”öppnas” för barnet. Det får helt enkelt en bra bokstart!
- Ibland handlar besöket om att boosta och bekräfta föräldern i att den gör rätt. Föräldrarna är de viktigaste personerna för sina barn!
- Uppmuntra till egen läsning och lyft den läsning som föräldern redan gör. Barn gör som vi gör, inte som vi säger!
- Barn med Downs syndrom kan ges böcker med teckenstöd, bra att ha teckenstödsböcker ”på lager” ifall det behövs.
- Om besöket måste genomföras med hjälp av en tolk måste detta förberedas i förväg. Kolla vilka möjligheter som finns att få hjälp med detta i den egna kommunen.
- De brukar dela ut lite extramaterial allt efter hur besöket ser ut, info om andra aktiviteter på biblioteket t.ex.
- Om de blir bjudna på något så tackar de ja i möjligaste mån.
- Innan de går så frågar de om det går bra att återkomma för ett besök när barnet är ca 1 år.
- Efter besöket är det bra att ganska omedelbart föra anteckningar i sin loggbok. Det är viktigt både för en själv, och för projektets skull. Loggboken förs på papper och informationen ska vara helt avidentifierad. Det ska inte anges några namn, däremot kan besöken vara numrerade/kodade, så att det går att koppla dem till listan med barn/familjer. Loggböcker förvaras inlåsta på säkert ställe.

Visitkort ska tas fram till alla Bokstartare

Info från [Cecilia Eriksson, kommunikatör på Kulturrådet](#), som deltog på mötet. Hon berättade om de visitkort som tas fram till alla Bokstartare. De trycks via Kulturrådet och alla Bokstartare behöver därför lämna in ett foto, typ passfoto (kan vara ett mobilfoto).

Planering av det praktiska arbetet

Vi kollade upp alla detaljer inför hembesöken.

Urval av barn/familjer, adresser/listor, brevutskick

De flesta kommuner har börjat ta kontakt med sina statistikenheter på den egna kommunen för att få ta del av listor på nyfödda. Därefter får resp. Bokstartsgrupp via Eniro eller liknande ta fram aktuella telefonnummer till respektive familj. Detta för att kunna följa upp brevkontakten med ett telefonsamtal för att bekräfta att besöket blir av och att tiden passar.

[Bergs kommun](#) – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månadersbarn i kommunen.

Bräcke kommun – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månadersbarn i kommunen.

Härjedalens kommun – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månadersbarn i kommunen.

Krokoms kommun – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månadersbarn i kommunen, undantaget de som bor i Ås.

Ragunda kommun – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månadersbarn i kommunen.

Strömsunds kommun – ambitionen är att besöka samtliga 6-månadersbarn som är födda utanför kommunens centralorter (Strömsund, Hammerdal, Hoting, Backe, Gäddede), de familjer som inte har "promenadavstånd" till sitt bibliotek.

Åre kommun – ambitionen är att kontakta och besöka alla aktuella 6-månaders barn i kommunen.

Östersunds kommun – ambitionen är att kontakta och besöka de 6-månaders barn som bor inom Lits BVC-område.

Samtliga kommuners ambition är att nå familjerna via telefonkontakt innan besöket. Vykort med information om datum och tid för besök skickas ut ca 1,5-2 veckor innan besöket. Det är bra om vykortet stoppas i ett kuvert, för att undvika att informationen misstolkas som reklamutskick. I kuvertet bifogas också visitkort för de Bokstartare som ska göra besöket.

Visitkort med foto beställs via Kennet Gabrielsson på Kulturrådet. Foton ska skickas in, gäller alla Bokstartare. Ta kontakt med Kennet via denna mejladress: kennet.gabrielsson@kulturradet.se.

Bokstartspåsar med gåvoböcker och informationsmaterial

Grundutrustning Bokstartspåsen:

Varje familj får en bokstartspåse med gåvoböcker och diverse informationsmaterial. I påsen ingår 3 böcker. Dessa böcker väljs ur de titlar som finns i Boktipsbroschyren för 6-månaders barn. Dessutom ska en informationsfolder Guide Bokstart, samt ett A4-blad + boktipsfolder anpassad för 6-månaders barnen ingår. En kylskåpsmagnet kan också beställas, som är tänkt att användas för att sätta upp A-4-bladet på kylskåpet. Elefanten kan följa med i bokstartspåsen för 6-månadersbarnet, ett annat alternativ kan vara att dela ut den vid 18-månadersbesöket. Ni väljer själva hur ni vill göra med elefanten.

Tips från Gertrud på ytterligare material som kan vara bra att ta med i bokstartspåsen:

- IB:s nya folder "Ditt språk och din röst" finns på massor med språk och lyfter till skillnad från Bokstarts folder vikten av att använda "sitt hjärtas språk".
- Bibliotekets info om öppettider, barnaktiviteter, språkcafe, läxhjälp osv.
- Information om andra som anordnar liknande, "Svenska med baby", studieförbund tex.
- Öppna förskolans infomaterial.
- Kontaktuppgifter för BVC och Soc.
- Lånekort och ev. lånekortsförbindelse, så att föräldrarna i lugn och ro kan fylla i den inför biblioteksbesöket.

- Kodknäckarnas DVD "Hitta språket" om familjen har DVD-spelare. Annars kan man istället tipsa om att de ligger på nätet (hemsida och Youtube).
- Det är också bra att ha med sitt eget visitkort.

Cecilia från Kulturrådet ser till att det skapas informationsbroschyrer på tigrinska och ryska (saknas just nu).

Cecilia skickar också ut en allmän informationsbroschyr + affischer med information om Bokstart för uppsättning på BVC och bibliotek.

Dokumentation och loggböcker

Kulturrådet vill ha svar på dessa frågor:

- Hur många besök planerades och hur många blev av? Vilka hinder fanns för att nå familjerna? Om hembesöket inte blev av, vad hände med bokpaketet?
- Hur togs besöket emot? Bokpaketet? Informationen? Vilka positiva och/eller negativa reaktioner möttes ni av?
- Hur hanterar bibliotekarien att vara "privat" gäst i någons hem och samtidigt bedriva yrkesmässig förmedling?

Catarina & Annika kollar med kulturrådet om det är något mer de önskar svar på. De sammanställer och skickar ut en egen "Utvärderingslista" i god tid innan besöken börjar. Vi har också "egna" frågor som vi vill ha svar på.

Gertrud påpekade att det är viktigt att ta upp både det som fungerar och inte fungerar. Bra att inte "frisera" våra reflektioner, om något fungerar mindre bra är det viktigt att detta kommer fram i våra reflektioner och utvärderingar.

Kontakter inom Bokstartgruppen

Bokstartslistan är uppdaterad, den bifogas

Tidrapportering

Alla "Bokstartare" fyller i listor över arbetad tid i projektet (se lista i bilaga). Fyll i all tid, inklusive hembesök, planering, utbildningsdagar, efterarbete, möten osv. Listorna börjar föras från 1/3, då projektår 1 startade. Listorna för mars-augusti skickas till Catarina senast fredag 2/9!

Kontakter inom Bokstartgruppen

Alla viktig och officiell kommunikation skickas ut via mail. Utöver detta kommer Catarina & Annika att starta en egen facebook-grupp som Bokstartare i Jämtland/Härjedalen kan ansluta sig till. Där kan alla dela erfarenheter, ställa frågor och tipsa varandra fortlöpande. Vi återkommer med info så snart denna grupp är startad.

Övriga Facebookgrupper: Gruppen "Piloterna" består av de första projektgrupperna (Göteborg, Södertälje och Landskrona). Bokstartare i region JH är välkomna att anmäla sig för att följa de första Piloterna i Bokstarts-Sverige.

Kommande gemensamma fysiska träffar:

Måndag 5/9, 15.00, en pressträff i Östersund. Catarina & Annika bjuder in media. Alla Bokstartare som kan vara med deltar också. Mer info kommer i höst.

November

En gemensam Bokstartsdag för en första utvärdering av det praktiska arbetet med hembesök. Datum ej klart, dock inte en onsdag!

Slutet januari/början februari

Planeringsdag inför 1-årsbesöken. Gertrud W kommer att delta.

Referensgruppen

Catarina och Annika har tagit fram en referensgrupp med personer som kan fungera som vår "expertis" inom olika områden. Dessa personer finns till hands för frågor från oss.

Jennie Hedman

Samordnande BHV-sjuksköterska
Föräldra- och Barnhälsa
Region Jämtland Härjedalen
jennie.hedman@regionjh.se
063-15 33 90

Sanna Othman

Regionjurist/Informationssäkerhetssamordnare
Samordningskansliet
Region Jämtland Härjedalen
sanna.othman@regionjh.se
063-14 75 86

Annika Karlberg

Logoped
Region Jämtland Härjedalen
annika.k.karlberg@regionjh.se
063-15 33 58

- Vid frågor angående dokumentation av uppgifter, personsekretess, avidentifiering loggböcker m.m. kontakta juristen Sanna Othman. Frågor om "orosanmälan" kan också tas med Sanna.
- Vid frågor om kontakter med BVC, om barns hälsa osv kontakta Jennie Hedman.
- Vid frågor om barns språkutveckling mm kontakta logopeden Annika Karlberg.

Marknadsföring av projektet

Presskonferens inför höstens start av bokstart planeras till måndagen den 5/9. Samtliga bokstartare bjuds in till detta tillfälle.

Marknadsföring av projektet görs dessutom i respektive kommun på det sätt som ni själva vill. Det kan handla om info till politiker, tjänstemän, allmänhet, förskolor osv.

Kulturrådet, via Cecilia, tar fram ett informationsmaterial om Bokstart, som kan användas vid kontakt med politiker och media.

Övrigt

Catarina informerar BVC-sköterskor om Bokstartsprojektet den 15/6 och lyfter frågan om 6-månaders barn som befinner sig på asylboenden och i familjehem. Alla BVC-enheter kommer att få en egen "Bokstartskasse".

Catarina L.

Annika EF.